

שהרי ודאי זהו אחד הטעמים שדוקא דרכים ואורחות אלו גילה וגילה תלמידיו ותפרסמו בכל תפוצות ישראל.

ואף כי מי הוא זה ואיזהו אשר ערב לבו לאמר שיעבד עבודת הקודש של „עיר וקדיש מן שמיים נחית הרב הגדול האלקי החסיד“ הארזיז״ל „מי״מ הרי אפס קצחו ושמצ׳ מרוב טובו ואורו מאיר לכללות ישראל בכל דור ודור״ וביחד עם גילוי ופרסום הנהגות אלו וההוראה — ה״ז ג״כ נתינת כח וסיוע רב ללכת בדרכים ואורחות אלו, מעין עבודת הקודש האמורה.

והנה בג׳ מדרכים ישרים אלו והנהגותיו הכלליים המובאים בכתהארזיז״ל:

בתורה: ראיתי למורי זלה״ה מתגבר כארי בכח בעת שהי עוסק בהלכה עד שהי נלאה ומוזע כ״י נקרא התורה תושבי שמתשת כוחו של העוסק בה ולכן ראוי לטרוח ולהתיש כוחו בהיותו עוסק בהלכה.

במצות: ובענין הצדקה והמצות לא הי קמץ כלל כ״י וכמ״ש בזוהר פ׳ תרומה
 (וז״ל הזהר שם: האי מאן דבעי לאשתדלא במצוה כ״י לא ישתדל בי ברקנייא ובמוגא אלא כ״י באגר שלים. עי״ש).

ואף .. לבו .. ראה תניא פמ״ד.

עיר .. החסיד: הרחי״ו בהקדמתו לשער ההקדמות.

עיר .. נחית: ראה דגאל ד׳ י. ובליות להארזיז״ל ובסי הליקוט׳ם (שם ד, יד). פסחים

לג, א.

מ״מ .. דודי: תניא שם (בנוגע למשה רבנו. וידוע שהארי״י הי ניצוץ מרעיה — שהיג שם. ובכ״מ).

ראיתי .. בהלכה .. בהלכה: שער המצות בפרשתנו (ואותחן). ל״ית להארזיז״ל שם (בטעמ״צ) — עדי״ן. וראה ד״ה ואברהם זקן (בהמשך רס״ו).

נקרא .. כחו: סנה כ״י, ב. וראה תו״יא ריפ יתרו. תו״יא ואוה״ית שם.

ובענין .. תרומה: ש׳ המצות ריפ עקב. ועדי״ן בל״ת (בטעמ״צ) פ׳ ראה. הזהר שם: קכח, א.

ד״ה .. רס״ו: המשך יד״ש של ר״ה תרס״ו ע׳ עז ואילן.

ואם בכל מקום ובכל זמן גדול ענין היזור מצוה; ופשיטא כשרות המצוה, על אחת כמה וכמה בארץ אשר תמיד עיני ה״א בה מראשית השנה ועד אחרית שנה, ובפרט בתקופתנו זו, וק״ל.

בכבוד ובברכת הצלחה לכל המשתתפים במפעל הכי נעלה האמור. הפ״נ ייקרא על ציון כ״י מ״יח אדמו״ר נבג״מ זי״ע, ויהי רצון שיבשרו טוב במלמי משאלות לבנם לטובה.

י״ט

ב״ה, מוצש״ק חוון,
 אור ליום ה׳ מנחם־אב, היתשל״ב
 ברוקלין, נ״י.

שלום וברכה!

ביום זה, יום הסתלקות הארזיז״ל החי, ובפרט במלאת ארבע מאות שנה להסתלקות,

שעת הכושר היא במיוחד להתבונן בדרכים הישרים אשר — בלי רבנו הזקן באגרת הקודש שלו — הורנו **מדרכיו** (שלו) ונלכה **באורחותיו** (שלו),

ש״ק חוון: ענין שבת חוון מהררלוי״צ מברדיטשוב — ראה ברשימות לאיכה ע׳ מה. **חוון:** ראה תקי״ז תל״ט בסופו (ובתניא פ״יד מהקדמת תקי״ז דלג חוונים). ולהעיר מל״ת להארזיז״ל ק׳ עה״פ ותרדמה.

אור ליום: ראה השגת הראב״ד על המאור ריש פסחים.

יום הסתלקות הארזיז״ל: ה׳ מניא שליב (שהיג להחדי״א. ובכ״מ). וראה תענית (כו, א); בהי באב בני פרעש בן יודא.

ארבע מאות שנה: ראה תו״יא וישלח (כד, ג). סנה צט, א.

באגרות הקודש: ס״י ז׳ — לתחם בכפלים לתושבי על פטירת כ״י מוהר״ר מ״מ נייע (מהארזיז״ל).

מדרכיו .. באורחותיו: החילוק ראה חז״ב רטו, א. לקו״ת שהי״ש יב, ב.

בארץ .. שנה: עקב יא, יב.

י״ט

כללי פרטי. נדפסה בלקו״ש ח״ט ע׳ 251.

ברשימות .. מה: אוה״ת נ״ד ח״ב ע׳ איצ״.

וזה גם ימהר קיום היעוד אשר יהפכו ימים אלו לששון ולשמחה, בבית משיח צדקנו במהרה בימינו ממש.

בברכת הצלחה בעבורה"ק,

מ. שניאורסאהן

* * *

מכתבם מייא תמוז וכו' נתקבלו. ובמענה לשאלותיהם: היקף התקנות — **בכלל**, ידועה ההוראה ללכת מן הקל אל כו' ותפסת מרובה כו'. ובפרט (מה מרובה בנדו"ז) — צ"ל בירור על אתר, כמובן. ולדון עדי"ז עוה"פ מזמן לזמן, באם משתנים התנאים, וק"ל.

פשוט שצ"ל סדר בישיבה בדא"ח, "גם" בעשי"ק **ואדרבא**, אלא שזה שייך להנהלת הישיבה.

* * *

ז"ע נתקבל מכתבם מט"ו מייא והקודמו והמצוי"ב ות"ח תי"ח. וחפץ ה' בידם יצליח לבסס נה"ח ולפתחה בגור"ר גם יחד ולבשור"ט בכ"ז.

הפכו . . . **לשמחה**: עפ"י היעוד בירמי לא, יב: **הפכתי** אולם לששון. וראה יליש ירמי רמז רנט: עלה כו' על מנת כו' והפכתי גו'. רשימות הצי"צ לאיכה ע' כו'. אורח"ת מסעי וע' אישפד ואילך). (ובלי הכתוב זכרי ת, יט: ימי לששון גו' — י"ל דבוכריי הרי מדובר בזמן בית שני (כאמרו, "לביית יהודא" — ראה דר"ק שם) שחסרו בו ה' דברים (זמא כא, ב). וראה ט"ז לשו"ע אור"ח ר"ס תקי"ג. ד אפרים שם. ובסליחות לייז תמוז — **הפך** לנו לששון ולשמחה. ובסי השיחות קי"ז השי"ת וע' קנז): זא"ל נדחה ווערו באמת ויהפך לששון ולשמחה.

נפ"י היעוד כו': ראה לקי"ש חט"ו ע' 414 ואילך.

רשימות . . . כו': אורח"ת נ"ך ח"ב ע' אינ.

זא"ל נדחה כו': ראה בארזכה לקי"ש חל"ג ע' 156 ואילך.

מכתבם כו': קטע זה ל"הנהלת אגוד הישיבות אשר באה"ק ת"י."

ותפסת מרובה: ראש השנה ד, סע"ב. וש"נ.

ז"ע נתקבל כו': קטע זה ליעד נחלת ה' חב"ד.

בתמו"צ כולם: יהי שמח בעשותו אותה המצוה כו' וז"ס הפסוק תחת אשר לא עבדת את ה"א בשמחה ובטוב לבב.

ויהי"ר שההתבוננות בכהני"ל — נוסף על ההתבוננות במש"כ הארז"ל בקדמות שער המצות אשר האדם מחייב לקיים כל המצות וכל זמן שלא השלימם — נשמתו חסרה ועליו נאמר כל אשר בו מום לא יגש, וכן בעסק התורה — לטרוח בפשט רמז דרוש סוד — בכל בחי' מהם כפי אשר יוכל להשיג, לטרוח ולעשות לו רב שילמדנו,

תביא ההתבוננות למעשה, קיום כהני"ל בפועל ומתוך שמחה אמיתית,

— ובודאי יצליח וכמשי"ג בך הווי חסיתי אל אבושה לעולם —

יהי . . . **לבב**: שהמ"צ בהקדמתו. וראה תניא פכ"ו.

יהי **שמח**: הארז"ל הי, "שמח מאד בעשיית המצות ולכך זכה לרוח"ק"י (תנ"א תולדות כ, ב). השייכות לרוח"ק — ראה ירושי' סוכה רפ"ה וגי בלקי"א להי"מ ד"יה וסוכה תהי'.

שמח . . . **המצוה**: ביאור גודל המצות — ראה וככה הגדול, תרל"ז פי"ט-טז. וראה ג"כ רמב"ם סוף הל' לולב. לקוטי לוי"צ לחניא סי"ע ג'.

בשמחה ובטוב לבב: ביאור שייכותם — ראה אורח"ת תבוא וע' תתשו ואילך. ד"ה אלקים א"ל, תשי"ג.

במש"כ הארז"ל: וראה הל' תי"ת לארז"ז פי"א סוסי"ד. אגה"ק סכ"ט.

וכן **בעסק התורה**: הל' תי"ת שם.

כד . . . **לעולם**: תהלים ע"א, א.

חסיתי: בטחתי (מצודת ציון) וראה פי' הבעש"ט עה"פ ברוך הגבר גוי מבטחו (בסי אורח"מ פ' בהעלותך).

בלקו"א לזה"מ: בהוצאת קה"ת — סי' רנט (סו, ד).

הפסוק: תבוא כח, מז.

ד"ה . . . תש"ג: סה"מ תש"ג ע' 180 ואילך.

נאמר: אמור כא, כא.

פי' הבעש"ט עה"פ: ירמי' ז', ז. ראה גם כתר שם טוב — הוצאת קה"ת — הוספות

סי' מא.